

2014 წლის თებერვლის ეკონომიკური მიმოხილვა

შინაარსი

ძირითადი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები	2
ეკონომიკური ზრდა	2
საგარეო ვაჭრობა	2
ფასები.....	3
სავალუტო კურსი.....	3
საპროცენტო განაკვეთები.....	4
ფულის მასა	5
საგადასახადო შემოსავლების ანალიზი	7
ეკონომიკური აქტივობის ანალიზი დარგობრივ ჭრილში.....	11
საქართველო და მეზობელი ქვეყნები	14
საგარეო ვაჭრობის ძირითადი მიმართულებები და რისკები	16

06.03.2014

ძირითადი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები

ეკონომიკური ზრდა

2014 წლის იანვარში ეკონომიკა 7.8 პროცენტით გაიზარდა. საქსტატის წინასწარი მონაცემებით, 2013 წლის იანვართან შედარებით, ეკონომიკურმა ზრდამ 7,8 პროცენტი შეადგინა. სეზონურად შესწორებული, გაწლოვანებული ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელმა, 2013 წლის დეკემბერთან შედარებით კი შეადგინა 11.7 პროცენტი.

2013 წელს ეკონომიკა წინასწარი მონაცემებით გაიზარდა 3.2 პროცენტით. საქსტატის მონაცემებით, 2013 წლის მეოთხე კვარტალში ეკონომიკურმა ზრდამ 6.9 პროცენტი შეადგინა, რამაც წლის ეკონომიკის წინასწარი ზრდის მაჩვენებელი 3,2 პროცენტამდე გაზარდა.

2014 წლის იანვარში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით დამატებული ღირებულების გადასახადის ბრუნვები გაიზარდა 14.9 პროცენტით. დღგ-ის ბრუნვები ეკონომიკური აქტივობის მნიშვნელოვანი ინდიკატორია. დღგ-ის ბრუნვების ზრდაში ყველაზე დიდი წვლილი შეიტანა ვაჭრობამ (4.8 პროცენტი), მშენებლობამ (2.2 პროცენტი), სამთო და დამამუშავებელმა მრეწველობამ (1.6 პროცენტი), ელ.აირისა და წყლის განაწილებამ (0.8 პროცენტი).

საგარეო ვაჭრობა

2014 წლის იანვარში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით ორგანიზებული საგარეო სავაჭრო ბრუნვა 96.7 მილიონი დოლარით გაიზარდა (14.5 პროცენტი). მათ შორის იმპორტი გაიზარდა 69 მილიონი აშშ დოლარით (14.8 პროცენტი), ხოლო ექსპორტი 27 მილიონი აშშ დოლარით (13.9 პროცენტი). ამ პერიოდში 42 მილიონი აშშ დოლარით გაიზარდა უარყოფითი სავაჭრო ბალანსი (15.4 პროცენტი).

წინასწარი მონაცემებით 2014 წლის თებერვალში, წინა წლის თებერვალთან შედარებით საგარეო სავაჭრო ბრუნვა 13.6%-ით გაიზარდა. მათ შორის ექსპორტი გაიზარდა 38.9%-ით,

იმპორტი კი 7.7%-ით შემცირდა, რამაც საბოლოო ჯამში სავაჭრო ბალანსი წინა წლის თებერვლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით 1.6%-ით გააუმჯობესა.

ფასები

2014 წლის თებერვალში იანვართან შედარებით, სამომხმარებლო ფასები გაიზარდა 0.2 პროცენტით. ამ ზრდაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ჯანმრთელობის დაცვამ რომელმაც ფასების საერთო დონე 0.17 პროცენტული პუნქტით გაზარდა.

2014 წლის საშუალოწლიური ინფლაციის მაჩვენებლის პროგნოზი შეადგენს დაახლოებით 2.2 პროცენტს. თუ გავითვალისწინებთ იანვრის თვის 0.8%-იან და თებერვლის 0.22%-იან ზრდას და დავეყრდნობით წინა 3 წლის საშუალო ტენდენციას, შესაძლებელია ვივარაუდოთ, რომ საშუალოწლიური ინფლაცია (12 თვის საშუალო 12 თვის საშუალოსთან) 2.2-2.5 პროცენტის ფარგლებში იქნება.

2014 წლის იანვარში, 2013 წლის დეკემბერთან შედარებით მშპ-ს დეფლატორი 1.9 პროცენტით გაიზარდა. 2013 წლის ანალოგიური მაჩვენებელი უარყოფითი -0.1 პროცენტი იყო.

სავალუტო კურსი

ლარის სავალუტო კურსი დოლართან მიმართებაში გამყარდა. სავალუტო კურსი თებერვლის ბოლოს იანვრის ბოლოსთან შედარებით 1.782-დან 1.749-მდე გამყარდა (1.8 პროცენტით). საშუალო თვიურმა გამყარებამ თებერვალში, იანვართან შედარებით შეადგინა 0.63 პროცენტი.

ლარის ნომინალური ეფექტური სავალუტო კურსი გამყარდა. 2014 წლის თებერვლის ბოლოს, არსებული ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი 2,2 პროცენტით გამყარდა, იანვრის ბოლოს არსებულ მაჩვენებელთან შედარებით.

რეალური ეფექტური სავალუტო კურსი გაუფასურდა. 2014 წლის იანვარში, წინა თვესთან შედარებით ლარის რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი 0,6 პროცენტით გაუფასურდა.

საპროცენტო განაკვეთები

გაიზარდა საპროცენტო განაკვეთები სახაზინო ვალდებულებებზე. 2014 წლის თებერვალში, იანვართან შედარებით 1.1 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა სახაზინო ვალდებულებების საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი.

გაიზარდა სხვადასხვა ვადიანობის მქონე სახაზინო ობლიგაციების საპროცენტო განაკვეთები. 2014 წლის თებერვალში, იანვართან შედარებით 5 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების პროცენტი გაიზარდა 0,5 პროცენტული, 2 წლიანი ობლიგაციების კი - 0.2 პროცენტული პუნქტით. შეიძლება დავასკვნათ, რომ სარგებლობის მრუდის (Yield Curve) დახრის კუთხე შემცირდა.

2014 წლის იანვარში, წინა თვესთან შედარებით გაიზარდა სესხზე საპროცენტო განაკვეთები. აღნიშნულ პერიოდში 2,1 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა პროცენტი ეროვნულ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე, ხოლო 1,2 პროცენტული პუნქტით უცხოურ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე. რაც შეეხება საშუალოვადიანი (1-5 წელი) სესხების პროცენტებს სახეობების მიხედვით: ერთი თვის განმავლობაში 1.6, 5.3 და 1.6 პროცენტული პუნქტებით გაიზარდა შესაბამისად იპოთეკურ, ავტო და სალომბარდე სესხებზე, ხოლო სამომხმარებლო სესხებზე 2.7 პროცენტული პუნქტით შემცირდა.

უმნიშვნელოდ შემცირდა დეპოზიტზე საპროცენტო განაკვეთები 2014 წლის იანვარში წინა თვესთან შედარებით. აღნიშნულ პერიოდში 0.5 პროცენტული პუნქტით შემცირდა დეპოზიტების პროცენტი ეროვნულ ვალუტაში, ხოლო 0.1 პროცენტული პუნქტით - უცხოურ ვალუტაში. საპროცენტო განაკვეთების სპრედი ეროვნულ ვალუტაში (სესხების პროცენტს მინუს დეპოზიტების პროცენტი) 2,6 პროცენტული პუნქტით, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 1.4 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა.

4.00 პროცენტამდე გაიზარდა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (3.75-დან). 3.75 პროცენტიანი მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი მოქმედებდა 2013 წლის 14 აგვისტოდან, ხოლო 2014 წლის 12 თებერვალიდან იგი 4 პროცენტის დონეზე დაფიქსირდა.

ფულის მასა

თებერვლის თვეში ფულის მასა გაიზარდა 22 პროცენტით, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით. ეროვნული ბანკის ფართო ფულის აგრეგატების შესახებ ოპერატიული მონაცემების მიხედვით, ფართო ფული M3 გაიზარდა 22 პროცენტით. ეს მაჩვენებელი ახლოს არის ფულის მასის ოპტიმალურ ზრდის ტემპთან.

2014 წლის იანვარში, წინა წლის იანვართან შედარებით, ფართო ფული M3 წინა 1 683 მლნ ლარით გაიზარდა (21.7 პროცენტი). აღნიშნული ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო წმინდა საშინაო აქტივების 26.1 პროცენტიანი ზრდით, რასაც ფართო ფულის ზრდაზე 22.5 პროცენტიანი გავლენა ჰქონდა. მეორე მხრივ, წმინდა უცხოური აქტივები 5.7 პროცენტით შემცირდა, რამაც ფულის მასის მთლიან ცვლილებაზე 0.8 პროცენტიანი შემცირების წვლილი შეიტანა. საშინაო აქტივების სტრუქტურაში 621 მილიონით გაიზარდა მთავრობის წმინდა დავალიანება, ხოლო 1 750 მილიონით გაიზარდა კერძო სექტორის დაკრედიტება.

2014 წლის იანვარში, წინა წლის იანვართან შედარებით სარეზერვო ფული 708 მლნ ლარით გაიზარდა (23.2 პროცენტი). ამ პერიოდში ეროვნული ბანკის წმინდა უცხოური აქტივები 95 მლნ ლარით გაიზარდა (2.5 პროცენტი), ხოლო წმინდა საშინაო აქტივები 613 მლნ ლარით (73. პროცენტი) შემცირდა. საშინაო აქტივების ცვლილება ძირითადად განპირობებული იყო ცენტრალური მთავრობის დეპოზიტების (375 მლნ ლარი) შემცირებით და ბანკების დავალიანების ზრდით (398 მლნ ლარი). წმინდა უცხოური აქტივების ცვლილება ძირითადად განპირობებული იყო უცხოური ვალდებულებების შემცირებით, 362 მლნ ლარით, მიუხედავად იმისა, რომ უცხოური აქტივები და მათ შორის განსაკუთრებით უცხოური ვალუტა 303 მილიონი ლარით შემცირდა. ამ ცვლილებებს თუ დავაჯგუფებთ,

ეროვნული ბანკისა და ფისკალური პოლიტიკის ეფექტებად შეიძლება ვთქვათ, ფულის მასის ცვლილება ორივე პოლიტიკის შედეგად თანაბრად იყო გამოწვეული.

გაიზარდა ბანკებს გარეთ არსებული ნაღდი ფული. 2014 წლის იანვარში, 2012 წლის იანვართან შედარებით, 297 მილიონი ლარით გაიზარდა ბანკებს გარეთ არსებული ნაღდი ფული (20.8%). აღნიშნული მაჩვენებელი 2012 წელს იყო 9.2 ხოლო 2011 წელს 4.8 პროცენტი.

საგადასახადო შემოსავლების ანალიზი

2014 წლის იანვარ-თებერვალი

2014 წლის იანვარ-თებერვალში გადასახადების სახით ბიუჯეტში მობილიზებულია 982,9 მლნ ლარი, რაც წინა წლის შესაბამის პერიოდთან მიმართებაში 13,0 პროცენტით (112,9 მლნ ლარი) მეტია. აღნიშნული მატებიდან 65,3 მლნ ლარი იანვრის თვეზე მოდის, ხოლო 47,5 მლნ ლარი თებერვალზე. 2014 წლის იანვარ-თებერვლის საგადასახადო შემოსავლების ფაქტიური მობილიზაცია 3,6 პროცენტით აჭარბებს იანვარ-თებერვლის საპროგნოზო მაჩვენებელს, რაც ნომინალურ გამოხატულებაში 34,1 მლნ ლარს შეადგენს.

საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 284,8 მლნ ლარი, რაც 17,6 პროცენტით (42,7 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე. დამქირავებლის მიერ დაკავებული საშემოსავლო გადასახადი გაზრდილია 18,3 პროცენტით, მათ შორის, საბიუჯეტო სექტორიდან 13,6 პროცენტით, ხოლო არასაბიუჯეტო სექტორიდან 20,2 პროცენტით. აგრეთვე 15,5 პროცენტით გაზრდილია მეწარმე ფიზიკურ პირთა საქმიანობით მიღებული საშემოსავლო გადასახადი.

მოგების გადასახადიდან მობილიზებულია 29,5 მლნ ლარი, რაც 1,4 მლნ ლარით ნაკლებია გასული წლის მაჩვენებელზე. აღსანიშნავია, რომ მოგების გადასახადის კლების ტენდენცია 2013 წლიდან დაიწყო და მიმდინარე წელსაც გრძელდება.

დამატებული ღირებულების გადასახადიდან მობილიზებულია 536,4 მლნ ლარი, რაც 13,9 პროცენტით (65,3 მლნ ლარით) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე. აღნიშნული გადასახადის მობილიზება გაზრდილია როგორც ტერიტორიიდან, ასევე იმპორტიდანაც. ტერიტორიაზე აკრეფილი დღგ 15,0 პროცენტით გაიზარდა, რაც ეკონომიკური აქტივობის მაჩვენებელიცაა.

აქციზის გადასახადიდან მობილიზებულია 105,1 მლნ ლარი, რაც 5,4 პროცენტით (5,4 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე. მათ შორის, შემოსავლები გაზრდილია

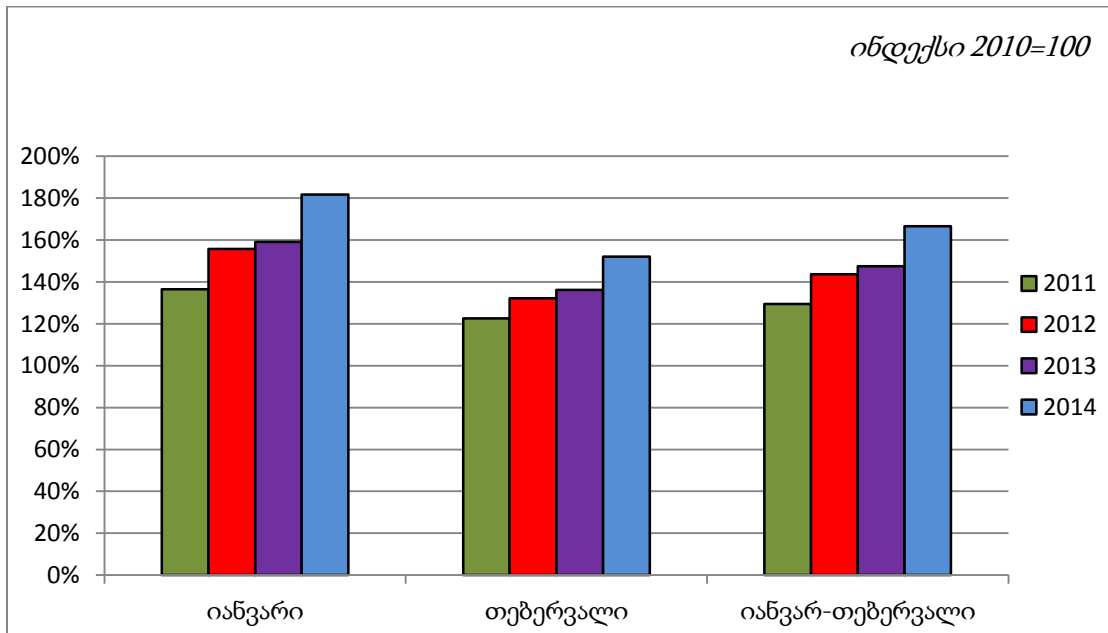
ნავთობპროდუქტების აქციზიდან 21,1 პროცენტით, ხოლო ავტომობილების აქციზიდან 3,3 პროცენტით.

იმპორტის გადასახადიდან მობილიზებულია 15,2 მლნ ლარი, რაც 17,8 პროცენტით (2,3 მლნ ლარი) მეტია გასული წლის მაჩვენებელზე. აღნიშნული ზრდა განაპირობა, როგორც იმპორტის ზრდამ, ასევე სავალუტო კურსის ცვლილებამაც.

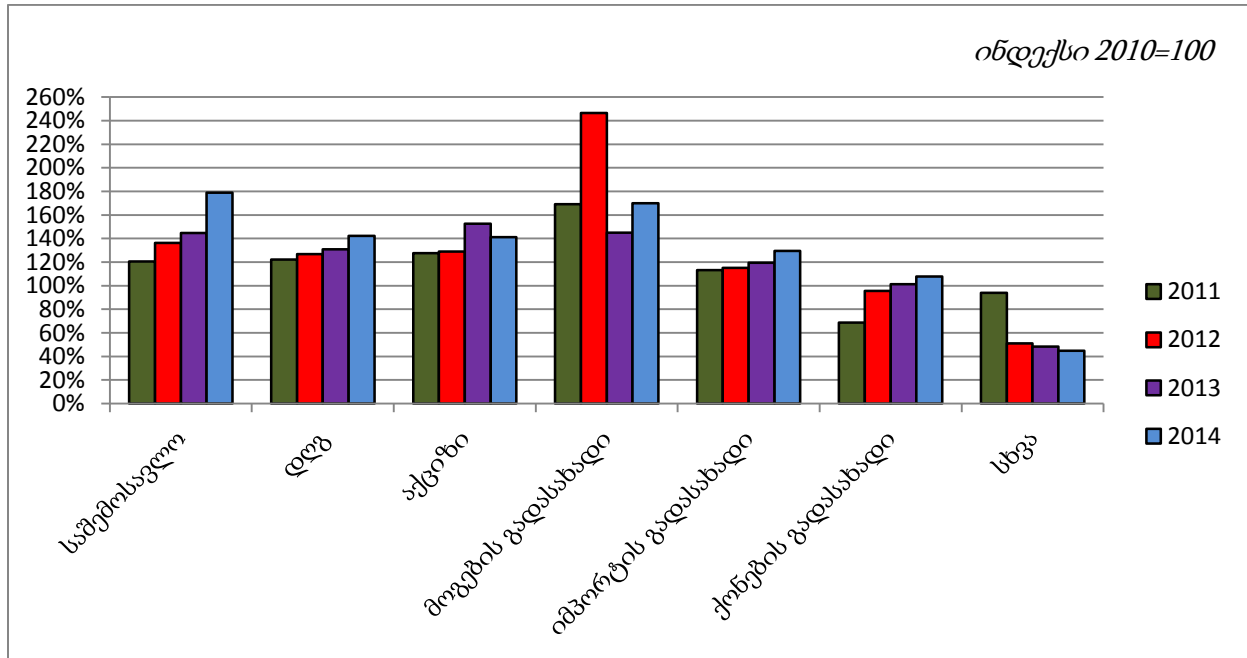
ქონების გადასახადიდან მობილიზებულია 8,4 მლნ ლარი, ხოლო **სხვა გადასახადიდან** 3,8 მლნ ლარი.

შემოსავლების ზრდის ისტორიული დინამიკა

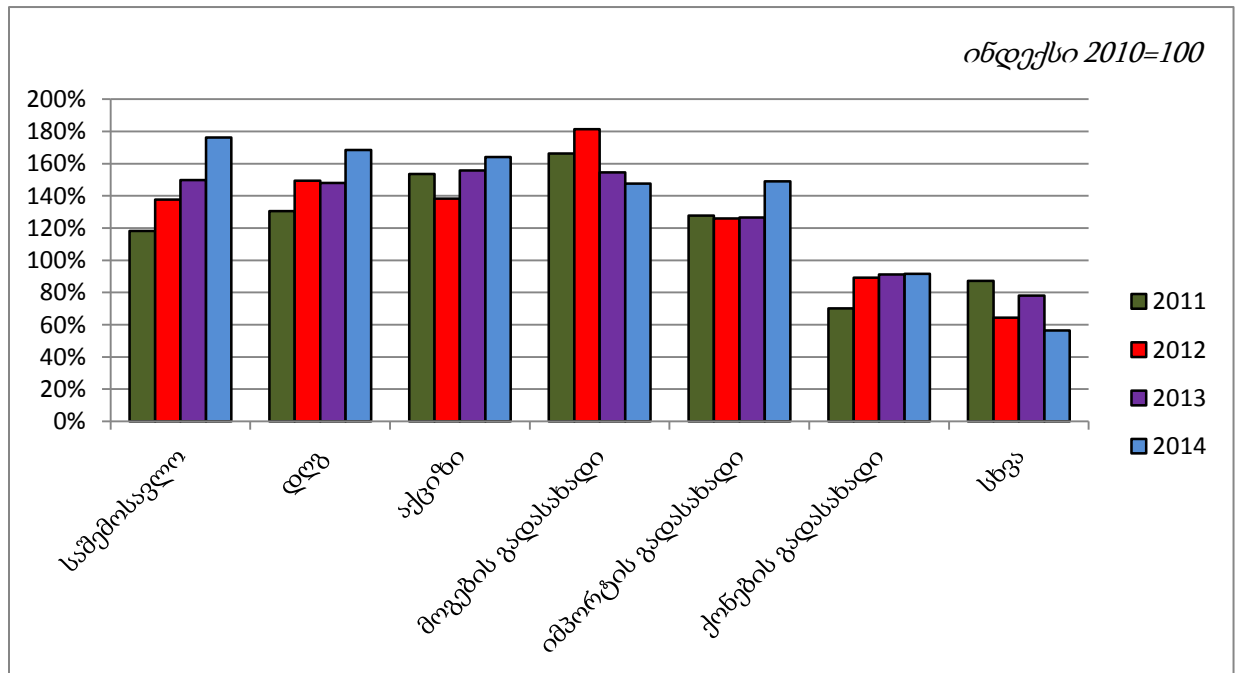
*ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების დინამიკა,
იანვარი-თებერვალი 2011-2014წწ.*



ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების დინამიკა სახეობების მიხედვით,
თებერვალი 2011-2014წწ.

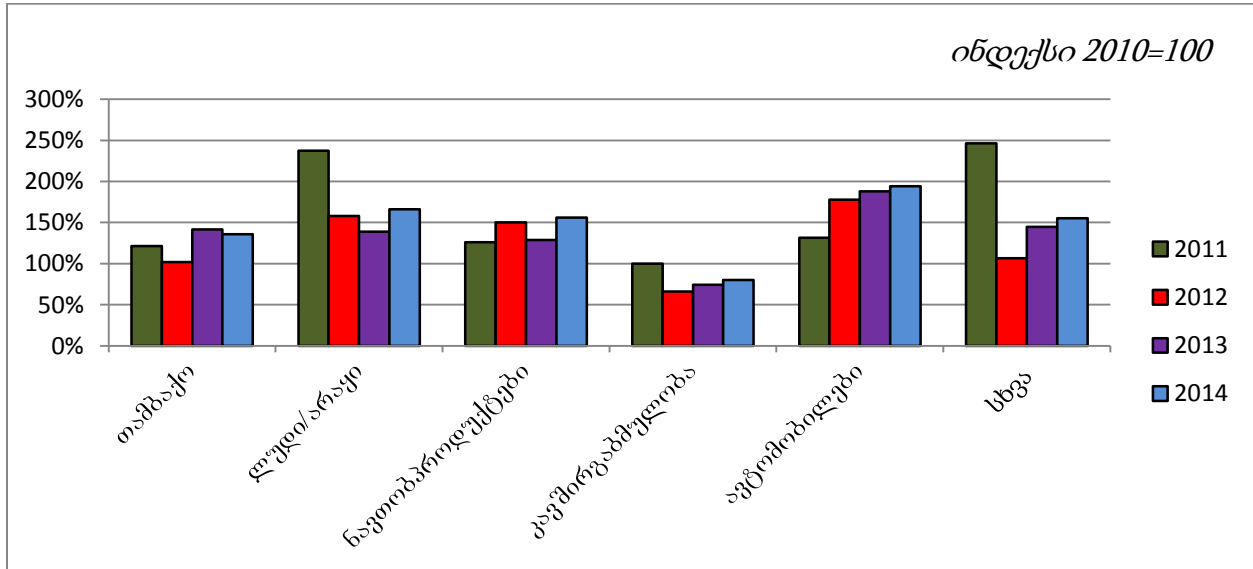


ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების დინამიკა სახეობების მიხედვით,
იანვარი-თებერვალი 2011-2014წწ.



არსებითი ზრდა დაფიქსირდა საშემოსავლო, დამატებული ღირებულების და იმპორტის გადასახადებში. დეტალური შესწავლა მიუთითებს, რომ იმპორტის გადასახადის ზრდა განპირობა, როგორც იმპორტის ზრდამ, ასევე სავალუტო კურსის გაუფასურებამაც, ხოლო აქციზის გადასახადის ჩაშლა მოცემულია ქვემოთ.

აქციზის გადასახადის ჩაშლა, იანვარ-თებერვალი 2011-2014წწ.



აქციზის გადასახადის ზრდა ძირითადად განპირობა ავტომობილების და ნავთობპროდუქტების აქციზიდან მიღებულმა შემოსავლებმა.

ეკონომიკური აქტივობის ანალიზი დარგობრივ ჭრილში

2014 წლის იანვარ-თებერვალი

(დღგ-ს ბრუნვები)

საქსტატის წინასწარი შეფასებით საქართველოს ეკონომიკა 2014 წლის იანვარში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 7,8 პროცენტით გაიზარდა.

მნიშვნელოვანია შევავსოთ ეკონომიკის აქტივობა დარგობრივ ჭრილში სანამ ამ მონაცემს გამოიკვლევს საქსტატი¹. ეკონომიკის აქტივობის შესაფასებლად გამოყენებული იქნა დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრირებულ საწარმოთა მიერ დეკლარირებული ბრუნვები². საწარმოების საქმიანობის სახის იდენტიფიცირების მიზნით გამოყენებული იქნა საქსტატის ბიზნეს რეგისტრის მონაცემები, რომლებიც აღნიშნული სახის ინფორმაციის ყველაზე აქტუალურ ინფორმაციას წარმოადგენს³. ბაზების დამუშავების შედეგად გაირკვა, რომ იმ საწარმოების რაოდენობამ, რომლის საქმიანობის იდენტიფიცირება ვერ მოხერხდა 3,5 პროცენტი შეადგენა.

2014 წლის იანვარი წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით

ანალიზი გვიჩვენებს, რომ საწარმოთა ეკონომიკური აქტივობა 2014 წლის იანვრის თვეში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 15,0 პროცენტით გაიზარდა. პროცენტული ზრდები დარგების მიხედვით შემდეგნაირად გამოიყურება:

¹ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური დარგობრივ ჭრილში 2013 წლის ეკონომიკური ზრდის წინასწარ მაჩვენებლებს გამოაქვეყნებს 2014 წლის 20 მარტს, ხოლო საბოლოო მაჩვენებლებს 17 ნოემბერს.

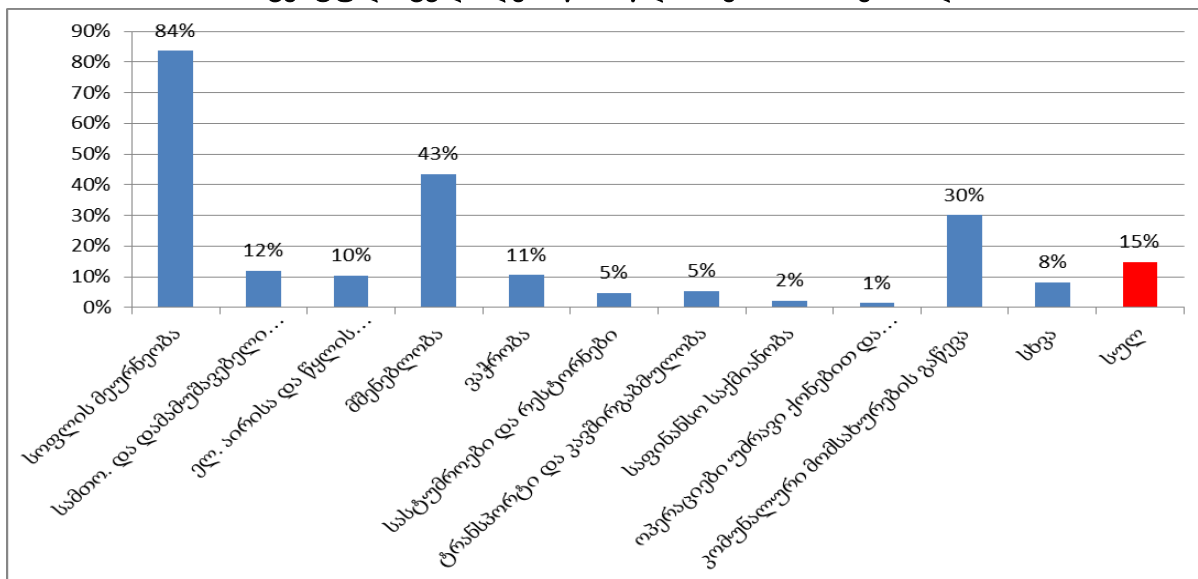
² დღგ-ის ბრუნვებსა და მთლიან შიდა პროდუქტს შორის კორელაციის მაჩვენებელი შეადგენს 95%-ს.

³ საქსტატი რეგულარულად აწარმოებს საწარმოთა საქმიანობის სახეების კვლევას. საქსტატის ბიზნეს რეგისტრით მოხდა საწარმოთა 98,32 პროცენტისათვის საქმიანობის სახის იდენტიფიკაცია 2013 წლის იანვარში, ხოლო 96.41 პროცენტისათვის 2014 წლის იანვარში.

დარგი	სხვაობა ლარი	ზრდა %
სოფლის მეურნეობა	10,832,615	84%
სამთო. და დამამუშავებელი მრეწველობა	49,398,045	12%
ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება	23,367,165	10%
მშენებლობა	67,812,237	43%
ვაჭრობა	150,005,860	11%
სასტუმროები და რესტორნები	2,177,486	5%
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	17,475,947	5%
საფინანსო საქმიანობა	4,817,962	2%
ოპერაციები უძრავი ქონებით და იჯარით	2,064,097	1%
კომუნალური მომსახურების გაწევა	18,017,911	30%
სხვა	4,160,320	8%
სულ	461,491,477	15%

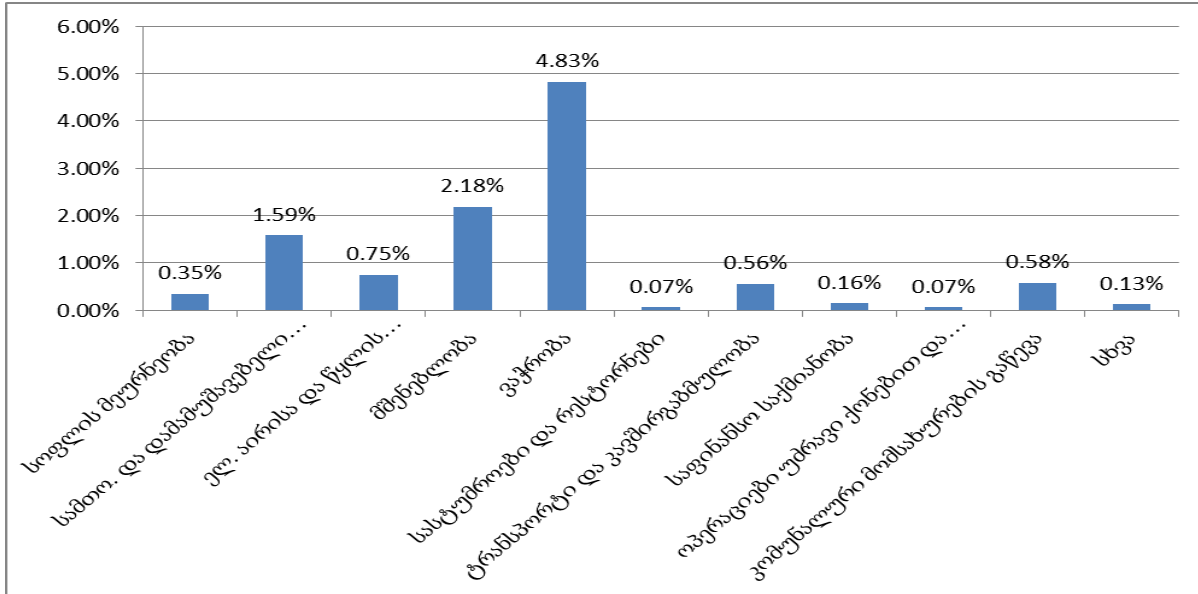
- სოფლის მეურნეობა 84,0 პროცენტი;
- მშენებლობა 43,0 პროცენტი;
- კომუნალური მომსახურების გაწევა 30,0 პროცენტი;
- სამთომოპოვებითი და დამამუშავებელი მრეწველობა 12,0 პროცენტი;
- ვაჭრობა 11,0 პროცენტი;
- ელ. აირისა და წყლის წარმოება/განაწილება 10,0 პროცენტი.

პროცენტული ცვლილება წინა წლის შესაბამის პერიოდთან



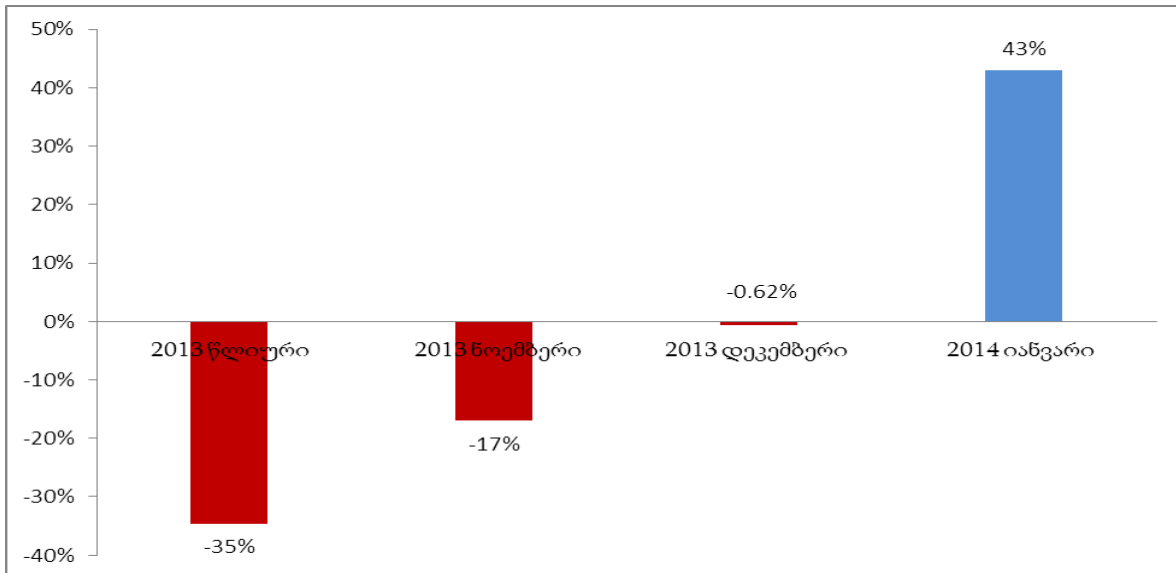
აღსანიშნავია, რომ 2014 წლის იანვარში ეკონომიკურ აქტივობის ზრდაში ყველაზე მეტი წვლილი შეიტანა ვაჭრობამ 4,83 პროცენტი, ხოლო შემდეგ მოდიან:

წვლილი ეკონომიკური აქტივობის ზრდაში



- მშენებლობა 2,18 პროცენტი;
- სამთომოპოვებითი და დამამუშავებელი მრეწველობა 1.59 პროცენტი;

დღგ-ს ბრუნვების პროცენტული ცვლილება მშენებლობის დარგში



ამასთან, აღსანიშნავია, რომ 2013 წლის ნოემბერ-დეკემბერში დღგ-ს ბრუნვების მაღალი ზრდები დაფიქსირდა, თუმცა მშენებლობის დარგში კვლავ კლება შეინიშნებოდა, შესაბამისად ნოემბერში - 17 პროცენტი, ხოლო დეკემბერში -0,62 პროცენტი. 2014 წლის იანვარში კი აღნიშნული დარგის ზრდამ 43,0 პროცენტი შეადგინა, რაც მშენებლობის დარგის აშკარა გამოცოცხლებაზე მიუთითებს.

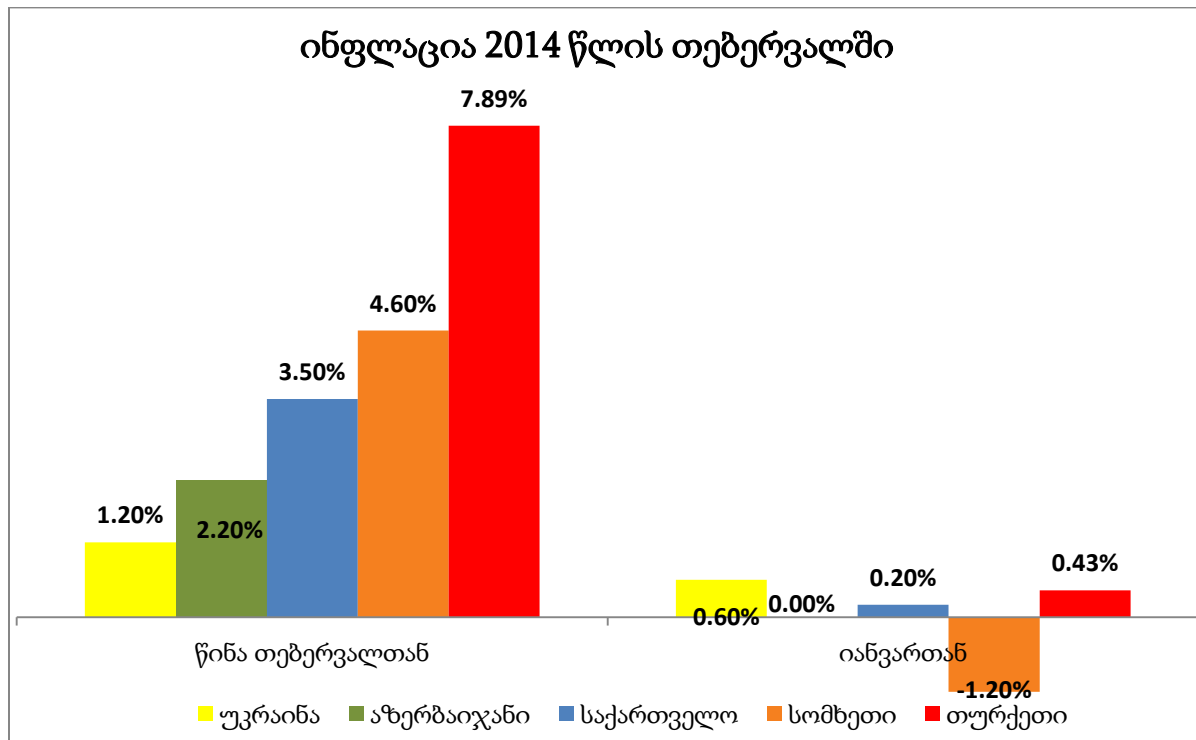
საქართველო და მეზობელი ქვეყნები

(ოპერატიული მაკროეკონომიკური ინფორმაცია საქართველოს მეზობელი ქვეყნების შესახებ)

ინფლაცია

მოგეხსენებათ, საქართველოში ინფლაციამ 2014 წლის თებერვალში შეადგინა 3.5 პროცენტი წინა თვის შესაბამის პერიოდთან შედარებით და 0.2 წინა თვესთან შედარებით. აღნიშნული მაჩვენებლების დინამიკა მეზობელ ქვეყნებში ასეთია:

ქვეყანა	ცვლილება წინა წლის შესაბამის თვესთან	ცვლილება წინა თვესთან
საქართველო	3.50%	0.20%
აზერბაიჯანი	2.20%	0.00%
სომხეთი	4.60%	-1.20%
თურქეთი	7.89%	0.43%
უკრაინა	1.20%	0.60%
რუსეთი	N/A	N/A



სავალუტო კურსი

ქართული ლარის კურსი 2014 წლის თებერვლის განმავლობაში გამყარდა, როგორც აშშ დოლართან, ისე ევროსთან მიმართებაში. სხვა მეზობელი ქვეყნების ვალუტებთან შეინიშნებოდა შემდეგი დინამიკა:

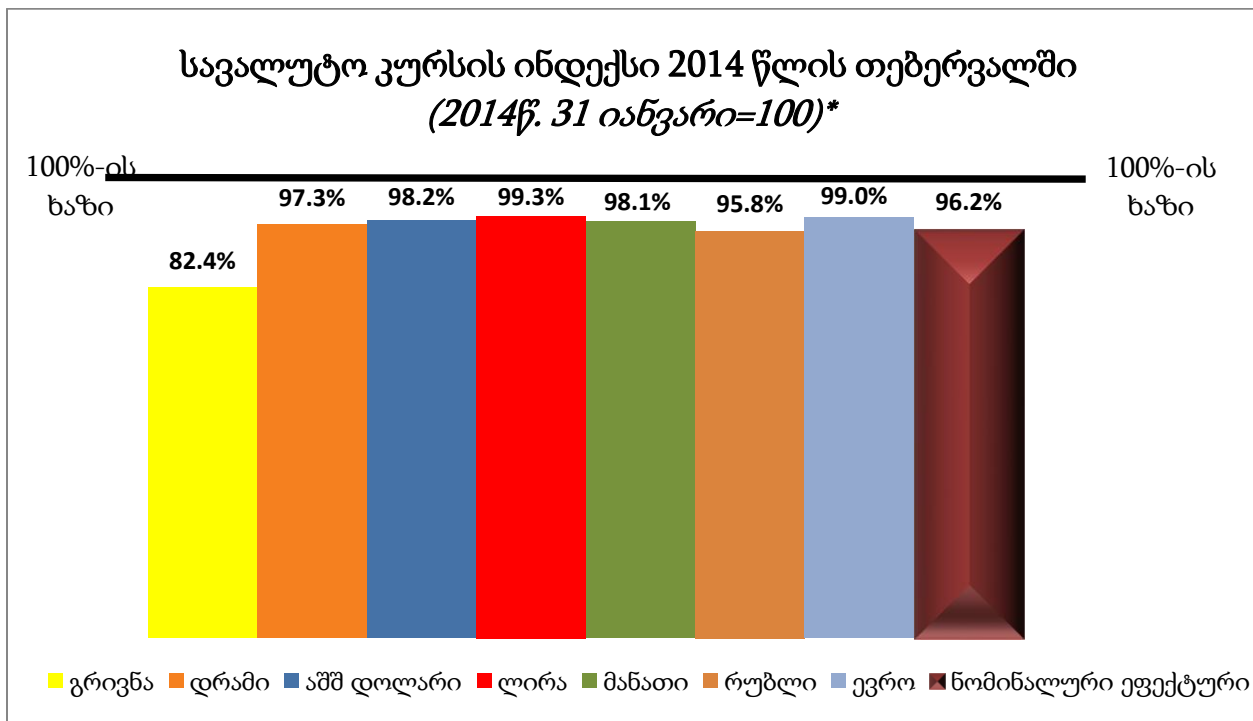
თურქული ლირა. ერთი თურქული ლირის ფასი 0.7 პროცენტით გაუფასურდა. 0,786 ლარიდან 0,781 ლარამდე.

რუსული რუბლი. რუსული რუბლი 4,5 პროცენტით გაიფასურდა ლართან მიმართებაში. 100 რუსული რუბლის ფასი 5.067 ლარიდან 4.853 ლარამდე დაეცა.

უკრაინული გრივნა. უკრაინული გრივნა გაუფასურდა 17.8 პროცენტით.

აზერბაიჯანული მანათი. 1.9 პროცენტით გაუფასურდა აზერბაიჯანული მანათი.

სომხური დრამი. 2.7 პროცენტით გაუფასურდა სომხური დრამი. 1000 დრამის ფასი იანვარში 4.36-დან 4.24-მდე შემცირდა.



*შენიშვნა: ვალუტა რომლის მაჩვენებელი 100%-ზე მეტია გამყარდა ლართან მიმართებაში, ხოლო თუ 100%-ზე ნაკლები გაუფასურდა

საგარეო ვაჭრობის ძირითადი მიმართულებები და რისკები

სასაქონლო ჭრილში

2013 წელს 2012 წელთან შედარებით საქართველოს ექსპორტი 22 პროცენტით ანუ 531 მილიონი აშშ დოლარით გაიზარდა. რაოდენობრივად ექსპორტის ყველაზე მეტ ად რუსეთში გაიზარდა (144.4 მილიონი აშშ დოლარი) და ექსპორტის საერთო ზრდაშიც ყველაზე მეტი 6.7 პროცენტისი წვლილი შეიტანა.

რუსეთში ექსპორტის ზრდაში ყველაზე მეტი წვლილი შეიტანა ყურძნის ნატურალური ღვინოების (56 მილიონი), მინერალური და მტკნარი წყლების (34 მილიონით) ექსპორტი და ამ ორმა საქონელმა რუსეთში მთლიანი ექსპორტის 47 პროცენტი შეადგინა.

ექსპორტის პოზიტიური დინამიკის პირობებში შევეცადეთ გამოგვეკვლია, *რუსეთში ექსპორტის ზრდა ხომ არ მოხდა სხვა ბაზრებზე იმავე საქონლის ექსპორტის შემცირების ხარჯზე*. ანუ თუ რუსეთის ემბარგოს შემდეგ მეტნაკლები წარმატებით იქნა ათვისებულ ახალი ბაზრები, რუსეთის ბაზრის გახსნამ საფრთხე ხომ არ შეუქმნა ღვინის და მინერალური წყლების საერთაშორისო ბაზრების დივერსიფიკაციას.

ამისათვის შესწავლილი იქნა 2012 და 2013 წლების მონაცემები, განხილულ იქნა ღვინის და მინერალური წყლების ექსპორტი ქვეყნების მიხედვით. ჩატარებულმა ანალიზმა აჩვენა, რომ რუსეთში გაზრდილი ექსპორტის ფონზე ექსპორტი იზრდება სხვა ქვეყნებშიც და ამ პროდუქციის ექსპორტი მნიშვნელოვნად არ შემცირებულა არც ერთ ქვეყანაში.

რაც გვადლევს იმის დასკვნის საშვალეებას, რომ *რუსეთში ამ პროდუქციის ექსპორტის ზრდამ არ გამოიწვია სხვა ბაზრებზე ექსპორტის შემცირება*.

რუსეთის მიერ უკრაინის ოკუპაციის მცდელობა და საფრთხეები ქართული ექსპორტისათვის

რუსეთ-უკრაინის არსებულ გართულებული პოლიტიკური მდგომარეობის ფონზე შესაძლებელია გარვეული რისკები წარმოიშვას საქართველოს ექსპორტის მიმართულებით. გაჭიანურებული კრიზისის შემთხვევაში შეიძლება განვიხილოთ სცენარი: უკრაინაში რომ განახვერდეს ჩვენი ექსპორტი, ხოლო რუსეთში 80%-ით შემცირდეს.

თუ დავვერდნობით 2013 წლის მონაცემებს შეიძლება ვთქვათ, ასეთი სცენარის განვითარების შემთხვევაში ჩვენი ექსპორტი 249 მილიონით შემცირდება ვიდრე სხვა ნორმალურ პირობებში. ეს შეადგენს 2014 წლის მოსალოდნელი მთლიანი შიდა პროდუქტის დაახლოებით 1.5 პროცენტს და მთლიანი საერთაშორისო რეზერვების 7.1 პროცენტს.

2007 წელს ქართულ პროდუქციაზე რუსეთის მიერ დაწესებული ემბარგო არ იყო მნიშვნელოვანი დარტყმა საგარეო ბალანსზე იმიტომ რომ ექსპორტის კლება კომპენსირებული იყო პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების იმ პერიოდში არსებული ნაკადებით. დღევანდელ პირობებში პოტენციური პრობლემის სიმწვავე სავარაუდოდ უფრო მეტი იქნება. თუმცა, ამ მაშტაბით მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის გაუარესება **საფრთხეს არ შეუქმნის მაკროეკონომიკურ მდგრადობას**. ამ მაშტაბის საგარეო დისბალანსის ასარიდებლად ეროვნულ ბანკს გააჩნია საკმარისი საერთაშორისო რეზერვები და მასზე სრულად მცურავი კურსით რეაგირების შემთხვევაში გაუარესება ჩვენი შეფასებით იქნება უმნიშვნელო.